

Briuselis, 2025 m. birželio 13 d.
(OR. en)

10045/25

RESPR 14
FIN 659
ECOFIN 735
FISC 138

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita dėl naujų nuosavų išteklių

I. IVADAS

Vadovaujantis 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadamis¹, 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime (TIS)² numatyta dirbti siekiant įvesti naujas nuosavų išteklių rūšis, kurios turėtų padėti surinkti sumą, atitinkančią numatomas išlaidas, skirtas pasiskolintai pagrindinei sumai, kuri bus naudojama Sprendimo dėl nuosavų išteklių 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytoms išlaidoms (dotacijoms pagal priemonę „NextGenerationEU“), ir jos palūkanoms grąžinti. TIS taip pat išdėstytos veiksmų gairės dėl naujų nuosavų išteklių rūšių įvedimo ir nustatyta, kad Taryba turėtų apsvarstyti pirmąjį dokumentų rinkinį anksčiau nei 2022 m. liepos 1 d. (kad naujos rūšys būtų įvestos 2023 m. sausio 1 d.), o papildomą antrą nuosavų lėšų krepšelį – ne vėliau kaip 2025 m. liepos 1 d. (kad naujos rūšys būtų įvestos ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d.).

¹ Dok. EUCO 10/20 (A29 punktas, 145–150 punktai).

² 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 28).

Šiame kontekste Komisija 2021 m. gruodžio mėn. pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Sprendimą dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos¹, į kurią būtų įtrauktos trys naujos nuosavų išteklių rūšys, grindžiamos ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu (PADKM)² ir nacionaliniu įnašu į ES biudžetą, grindžiamu valstybėms narėms perskirstyta didžiausių ir pelningiausių tarptautinių įmonių likutinio pelno dalimi (I ramstis).

2023 m. birželio 20 d. Komisija pateikė pakoreguotą dokumentų dėl naujos kartos nuosavų išteklių rinkinį. Į rinkinį įtrauktas naujas Sprendimo dėl nuosavų išteklių (NIS)³ pakeitimas (kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. gruodžio mėn. pasiūlymas) nustatant naują įmonių pelnu pagrįstų statistinių nuosavų išteklių rūšį, taip pat pakeitimai, padaryti priėmus sektorių teisės aktus dėl PADKM ir dėl ATLPS peržiūros.

Į pakoreguotą dokumentų rinkinį taip pat įtraukti du iš dalies pakeisti pasiūlymai dėl nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių, įskaitant naujus 2022 m. kovo mėn. pasiūlymų dėl reglamento dėl nuosavų išteklių teikimo (MAR)⁴ ir nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių (IMSOR)⁵ pakeitimus, prie kurių taip pat pridėtas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas⁶. Šiuose pasiūlymuose pateikiami koregavimai, kurių reikia siekiant atspindėti abiejų teisėkūros institucijų susitarimą dėl PADKM rinkimo, ir į juos įtrauktos naujos nuostatos dėl statistinių nuosavų išteklių. Pasiūlyme dėl NIS paliktos taisyklės dėl nuosavų išteklių, grindžiamų perskirstyto pelno dalimi (I ramstis).

Ši ataskaita, įskaitant joje suformuluotas rekomendacijas, grindžiama anksčiau pirmininkavusių valstybių narių atliktu darbu ir yra parengta pirmininkaujančios Lenkijos atsakomybe.

¹ Dok. 15260/21.

² 2021 m. liepos 14 d. Komisija taip pat paskelbė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl PADKM ir dėl ATLPS peržiūros. Abu reglamentai buvo priimti 2023 m. gegužės mėn.

³ Dok. 10853/1/23 REV 1.

⁴ Dok. 10855/1/23 REV 1.

⁵ Dok. 10854/1/23 REV 1.

⁶ Dok. 10853/23 ADD 1. Tarnybų darbiniame dokumente įvertintos galimos naujos pagrindinės nuosavų išteklių rūšys, pasiūlytos Europos Parlamento, taip pat galimybė joms tapti naujomis nuosavų išteklių rūšimis remiantis trimis kriterijais: pajamų potencialu, paprastumu ir greitu pajamų sutelkimu.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

Pirmininkaujančios Lenkijos atliekamas darbas buvo dvejopas: viena vertus, ji nagrinėjo, kaip **veikia dabartinė nuosavų išteklių sistema**. Kita vertus, ji paskatino valstybės nares diskutuoti apie **pakoreguotą naujos kartos nuosavų išteklių rinkinį**.

Šiuo tikslu ji surengė šešis posėdžius: sausio 20 d., vasario 28 d., kovo 13 d., balandžio 29 d., gegužės 22 d. ir birželio 5 d.

Dabartinės nuosavų išteklių sistemos veikimas

Nuosavų išteklių darbo grupė pradėjo darbą diskusijomis dėl **Komisijos PVM pagrįstų nuosavų išteklių sistemos veikimo ataskaitos**¹.

Ataskaitoje akcentuoti bendri Komisijos įdėtų supaprastinimo pastangų rezultatai, visų pirma, tai, kad užtikrintas minimalus poveikis PVM bazei, panaikintos kompensacijos ir korekcijos, smarkiai sumažintos išlygos ir sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta – tai, be kita ko, pasiekta dėl to, kad naudotas supaprastintas svertinio PVM tarifo vidurkio apskaičiavimo metodas, kurį taikant 2021–2024 m. gautas svertinis PVP tarifo vidurkis išliko artimas faktiniam 2016 m. svertiniam PVM tarifo vidurkiui.

Svarstydamos ataskaitos išvadas, valstybės narės palankiai įvertino po 2021 m. reformos įdiegtą supaprastinimą ir itin didelį administracinės naštos sumažinimą. Tačiau kai kurios valstybės narės pareiškė susirūpinimą dėl nukrypimo tarp įšaldytų 2016 m. svertinių PVM tarifo vidurkių ir dabartinių įverčių ir kai kurios iš jų paragino kuo greičiau perskaičiuoti svertinius PVM tarifo vidurkius naudojant atnaujintus duomenis, o kitos įspėjo, kad gali būti sunku apskaičiuoti naujus įšaldytus svertinius PVM tarifo vidurkius, kadangi turima nedaug duomenų ir dėl to bus patirta didelių administracinių išlaidų. Remdamasi diskusijų rezultatais, Komisija įsipareigojo atnaujinti PVM pagrįstų nuosavų išteklių vidaus vadovą, kad jame pateiktas korekcijų, susijusių su (galimais) PVM pažeidimais, aiškinimas būtų suderintas su Tarybos reglamento Nr. 1553/89, su pakeitimais, padarytais 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos reglamentu 2021/769, nuostatomis siekiant išvengti neatitikimų.

¹ Dok. 16919/24, ACOR dokumentas, kuriuo pasidalyta su valstybėmis narėmis (Ares (2025)1886987, 10/3).

Remdamosi **pirmininkaujančios valstybės narės klausimynu dėl dabartinės nuosavų išteklių sistemos tobulinimo**¹, valstybės narės pasikeitė nuomonėmis apskritai dėl dabartinės nuosavų išteklių sistemos veikimo, dėl to, ar esama iššūkių ir ar reikia patobulinimų, susijusių su konkrečiu BNP, PVM, neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų ir tradicinių nuosavų išteklių veikimu. Visų pirma valstybės narės pareiškė savo nuomonę šiais klausimais: dėl esamų reglamentų dėl nuosavų išteklių teikimo sujungimo, peržiūros procedūros, reglamentuojančios Komisijos ir valstybių narių ginčus dėl nuosavų išteklių teikimo, suvienodintų taisyklių taikymo ankstesnių finansinių metų nuosavų išteklių koregavimams, neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekio apskaičiavimo metodų, statistinių metodų, taikomų valstybėms narėms priskiriamiems tradicinių nuosavų išteklių nuostoliams, prognozavimo procedūros ir nuosaviems ištekliams taikomų teisės aktų supaprastinimo galimybių. Dauguma delegacijų mano, kad dabartinė sistema techniniu požiūriu iš esmės veikia gerai, nes sudaromos sąlygos laiku ir sklandžiai finansuoti ES biudžetą. Tačiau kai kurios delegacijos atkreipė dėmesį į galimus pakeitimus, kurie turėtų būti gerai apsvarstyti ir apsiriboti sistemos tikslinimu ir suderinimu nedidinant administracinės naštos ir užtikrinant skaidrumą, nuspėjamumą ir nesudėtingą taikymą visų rūšių nuosaviems ištekliams. Remdamasi diskusijų rezultatais ir raštu valstybių narių pateiktomis nuomonėmis, pirmininkaujanti valstybė narė pateikė suvestinį pranešimą dėl sistemos peržiūros ir baigiamąsias pastabas², kurias valstybės narės įvertino teigiamai.

Galiausiai darbo grupė aptarė Komisijos **ataskaitą dėl centrinės sąskaitos naudojimo sąnaudų ir naudos analizės, nurodytos Reglamento dėl nuosavų išteklių teikimo 9 straipsnio 1 dalies c punkte**³.

¹ Dok. WK 34/2025 INIT.

² Dok. WK 34/2025 ADD 1.

³ COM(2025) 161 final.

Komisija pristatė atrinktų išdo modelių, t. y. Europos Centriniam Banke laikomos centrinės sąskaitos modelį ir optimizuotą išdo modelį, kuris apima tris centrinės grynųjų pinigų laikymo sąskaitas pasirinktuose nacionaliniuose centriniuose bankuose Prancūzijoje, Vokietijoje ir Belgijoje (galimybė, nepatenkanti į naujų MAR 9 straipsnio nuostatų taikymo sritį), vertinimą. Apibendrinama, Komisija rekomenduoja antrąją galimybę – optimizuotą išdo modelį – kaip ekonomiškai efektyvų dabartinės daugiametės finansinės programos (DFP) grynųjų pinigų valdymo sistemos sprendimą, darant prielaidą, kad valstybės narės jame dalyvaus savanoriškai. Nors kelios valstybės narės optimizuotą išdo modelį įvertino kaip perspektyvų, kelios kitos valstybės narės pageidavo modelį pasirinkti pačios. Šiuo atžvilgiu valstybės narės domėjosi, ar Komisija šiuo tikslu iš dalies pakeistų MAR.

Susiedama diskusijų dėl dabartinės sistemos ir diskusijų dėl siūlomų naujų nuosavų išteklių ir kitų galimų naujų nuosavų išteklių rezultatus, pirmininkaujanti valstybė narė darbo grupei pateikė pranešimą dėl **ES nuosavų išteklių sistemos regresyvumo**¹.

Pranešime visų pirma parodytas esamas dabartinės pajamų sistemos regresyvumas, ypač atsižvelgiant į kelių valstybių narių metinių BNP pagrįstų įnašų bendrus sumažinimus 2021–2027 m. laikotarpiu. Pranešime taip pat pažymėta, kad nors PVM ir plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstiems nuosaviems ištekliams taip pat taikomi koregavimo mechanizmai, jie iš esmės yra regresiniai². Galiausiai pranešime parodyta, kaip siūlomais ATLPS pagrįstais nuosavais ištekliais būtų prisidėta prie sistemos regresyvumo³, ir užsiminta, kaip būtų galima tęsti darbą, kad būtų išspręsta pastebėto regresyvumo problema.

¹ Dok. WK 3182/2025 INIT.

² Kaip valstybės narės BNP procentinė dalis, palyginti su tos valstybės narės BNP vienam gyventojui.

³ Net jei pasiūlyme numatytas solidarumo mechanizmas.

Atsakydamos į pranešime pateiktus klausimus, kai kurios valstybės narės pažymėjo, kad pajamų tinkamumas negali būti atskirtas nuo išlaidų tinkamumo, o kitos valstybės narės nurodė, kad pajamų tinkamumas turi būti užtikrinamas supaprastinant sistemą, be kita ko, panaikinant bendrus sumažinimus. Šiuo atžvilgiu viena iš valstybių narių pažymėjo, kad į fiksuotąsias sumas turėtų būti atsižvelgiama tik regresinių nuosavų išteklių atveju, tuo tarpu kitos valstybės narės pasiūlė, kad įvedant kitas naujas nuosavus išteklių rūšis turėtų būti nustatytas įnašo raktas, kuris būtų glaudžiai susietas su BNP suma. Be to, nors kai kurios valstybės narės teigė, kad BNP pagrįstų nuosavų išteklių vyravimas sušvelnintų sistemos regresyvumą, viena iš valstybių narių nurodė, kad įvedus realias naujas nuosavų išteklių rūšis minėtas regresyvumas būtų kompensuotas.

Pakoreguotas naujos kartos nuosavų išteklių dokumentų rinkinys

Pirmininkaujanti valstybė narė šios krypties darbą pradėjo aptardama dabartinę padėtį ir, kai tokių duomenų buvo turima, nagrinėdama atnaujintus pajamų duomenis, susijusius su **siūlomomis naujomis nuosavų išteklių rūšimis**, grindžiamomis pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu (PADKM), apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), įmonių pelnu pagrįstais statistiniais nuosavais ištekliais (CPOR), BEFIT („Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema“) ir I ramsčiu.

Kelios valstybės narės buvo iš esmės nusivylusios dėl Komisijos nenoro pateikti atnaujintus pajamų duomenis ir dėl to, kad ji rėmėsi 2023 m. atlikto darbo rezultatais. Tačiau Komisija paaiškino savo požiūrį atkreipdama dėmesį į problemas, susijusias su daugybiniu atrankiniu įverčių koregavimu, atsižvelgiant į kainų pokyčius.

Kalbant apie PADKM, valstybės narės palankiai įvertino Komisijos paaiškinimą dėl pasiūlymo dėl PADKM supaprastinimo¹ („Omnibus I“ teisėkūros dokumentų rinkinio dalis), poveikio PADKM taikymo sričiai, taigi ir galimo jo poveikio pajamoms.

¹ Dok. 6609/25 (COM(2025) 87 final).

Kalbant apie ATLPS, kai kurios valstybės narės pakartojo prieštaravimą, grindžiamą sistemos regresyvumu, o kita valstybių narių grupė pakartojo, kad pasiūlymas turi būti svarstomas.

Galiausiai, kalbant apie CPOR, diskusijų metu paaiškėjo, kad dauguma valstybių narių nepritaria šioms naujoms nuosavų išteklių rūšims, visų pirma dėl jų statistinio pobūdžio.

Kai kurios valstybės narės priminė, kad svarbu atsižvelgti į pasiūlytą dabartinį dokumentų rinkinį, ir laikytis veiksmų gairių dėl nuosavų išteklių nustatymo.

Tada pirmininkaujanti valstybė narė pratęsė diskusijas dėl dabartinio dokumentų rinkinio ir pasiūlė preliminariai išnagrinėti papildomas / alternatyvias naujas nuosavų išteklių rūšis, kurios nėra nurodytos siūlomame dokumentų rinkinyje, kad būtų galima pasiekti reikiamą vieningą balsavimą Taryboje.

Šiuo tikslu ji pateikė neoficialų dokumentą dėl ES biudžeto **galimų naujų nuosavų išteklių rūšių**¹, kuriame pateikta trumpa ankstesnio darbo ir to darbo rezultatais grindžiamų pradinių svarstymų dėl galimų naujų nuosavų išteklių rūšių santrauka, grindžiama keliomis pagrindinėmis veiklos kryptimis: a) ES pasienio rinkliavomis / mokesčiais, įskaitant su II ramsčiu susijusį apmokestinimą, dividendų, palūkanų ir autorinių atlyginimų ES išskaičiuojamaisiais mokesčiais, perkėlimo mokesčiais; b) didelių tarptautinių įmonių, ypač didžiųjų technologijų įmonių, apmokestinimu – siūloma, kad būtų galima tęsti derybas dėl 2018 m. Komisijos pasiūlymo dėl skaitmeninių paslaugų mokesčio, atsižvelgiant į tai, kad nėra tarptautinio susitarimo dėl EBPO I ramsčio, pelno perviršiu grindžiamo mokesčio² ir vidaus rinkos mokesčio; c) itin didelio turto apmokestinimu nustatant nuosavus išteklius, pagrįstus minimaliu mokesčiu, taikomu ypač didelės grynosios vertės turto turintiems asmenims ES; d) klimato ir aplinkos srities nuosavais ištekliais, pavyzdžiui, nuosavais ištekliais, pagrįstais aviacijos sektoriui taikomu mokesčiu, ir e) nuosavais ištekliais, pagrįstais finansų sektoriaus apmokestinimu, pavyzdžiui, taikant finansinių sandorių mokestį, finansinės veiklos mokestį arba kriptoturtu grindžiamą mokestį³.

¹ Dok. WK 4848/2025 INIT.

² Remiantis EBPO I ramsčiu.

³ Į neoficialų dokumentą taip pat įtrauktos „kitos pajamos“, gaunamos taikant Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemą (ETIAS), iš lengvųjų automobilių gamintojų mokamo mokesčio už viršytą taršos normą arba pajamos iš galimo nediskriminacinio e. prekybos prekių tvarkymo mokesčio.

Komisija labai palengvino šios krypties darbą, sutelkdama daug departamentų ir kolegų pirmininkaujančios valstybės narės ir darbo grupės darbui remti. Daugelis delegacijų palankiai įvertino šį procesą, tačiau pripažino, kad diskusijos mokesčių klausimais turi vykti kituose nacionalinio, ES ar tarptautinio lygmens forumuose. Kelios valstybės narės paprašė Komisijos atsižvelgti į diskusijų rezultatus, tačiau taip pat pripažino, kad svarbu atlikti išsamią analizę. Tuo atžvilgiu kai kurios delegacijos paprašė nepamiršti esamo 2021 m. pasiūlymo, kuris buvo peržiūrėtas 2023 m., ir pirmiausia apsvarstyti papildomus pasiūlymus, kurie galėtų būti pateikti laiku iki kitos DFP.

Kelios delegacijos pareiškė, kad dabartinė sistema yra pajėgi padengti visas galimas papildomas kitos DFP išlaidas, tačiau nurodė, kad jos yra pasirengusios nagrinėti naujus pasiūlymus. Tuo atžvilgiu kai kurios kitos delegacijos pabrėžė, kad visi galimi susitarimai turi būti svarstomi kaip dokumentų rinkinys. Svarbu tai, kad kelios delegacijos pabrėžė, kad naujos nuosavų išteklių rūšys turi būti tinkamos, o kai kurios kitos delegacijos akcentavo, kad nustatant naujas nuosavų išteklių rūšis turi būti sumažinti nacionalinėmis pajamomis pagrįsti įnašai (tai būtų naujos lėšos), ir priminė, kad daugelis pateiktų naujų idėjų yra grindžiamos keliose valstybėse narėse jau taikomais nacionaliniais mokesčiais. Be to, pirmininkaujanti valstybė narė įsipareigojo, remdamasi pakviestų ekspertų pateikta informacija, darbo grupėje išsamiau išanalizuoti galimas nuosavų išteklių rūšis, pagrįstas: a) bendru išskaičiuojamuoju mokesčiu ES; b) minimaliu mokesčiu, taikomu ypač didelės grynosios vertės turto turintiems asmenims ES; c) didelių korporacijų apmokestinimu ir d) bendru ES skaitmeniniu mokesčiu.

Kalbant apie a punktą, kelios valstybės narės pareiškė didelį susidomėjimą, tačiau paprašė atnaujinti duomenis apie potencialias pajamas ir tolesnius veiksmus, susijusius su praktiniu jo įgyvendinimu. Kai kurios valstybės narės pareiškė susirūpinimą dėl nacionalinio suvereniteto, mokesčių taisyklių suderinimo trečiųjų valstybių atžvilgiu sunkumų ir galimo poveikio elgsenai.

Kiek tai susiję su b punktu, valstybės narės pripažino tarptautines pastangas (G20), tačiau pateikė panašias pastabas, o visų pirma nurodė nacionalinį suverenitetą, sunkumus techniniu lygmeniu, galimą trumpalaikį sukčiavimo mokesčiais / mokesčių vengimo suintesyvėjimą arba galimus ginčus teisme dėl egzistuojančių dvišalių mokesčių sutarčių su trečiosiomis valstybėmis ir pasiūlymo įgyvendinimo būdus.

Kalbant apie c punktą, vienos delegacijos nuomone, sprendimas pasauliniu lygmeniu yra mažai tikėtinas, o kita delegacija pareiškė tvirtai pritarianti darbui, susijusiam su ES suverenitetą saugančiais mokesčiais.

Galiausiai, kalbant apie d punktą, kelios valstybės narės neprieštaravo idėjai, tačiau abejojo, ar ją galima spėti įgyvendinti laiku kitos DFP tikslais. Kitos delegacijos patarė veikti atsargiai, nes įgyvendinus tokį pasiūlymą tarptautiniai partneriai galėtų imtis atsakomųjų priemonių. Remdamosi tais argumentais, kai kurios valstybės narės paprašė susitelkti į paprasčiau įgyvendinamus sprendimus, o kitos – tęsti darbą šiuo klausimu. Dar viena valstybių narių grupė priminė apie savo taikomus nacionalinius skaitmeninių paslaugų mokesčius ir pabrėžė, kad toks pasiūlymas dėl naujo nuosavo išteklių turėtų būti atidžiai svarstomas politiniu ir techniniu lygmeniu.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė paprašė Komisijos pristatyti dabartinę padėtį ir pažangą, susijusią su teisine sistema kriptovaliutų atžvilgiu, kad būtų įvertinta, ar pajamos iš kriptoturto galėtų tapti galimais nuosavais ištekliais, kai ES bus pasiektas tinkamas šios srities reglamentavimo ir suderinimo lygis.

Galiausiai darbo grupė taip pat paprašė informacijos apie padėtį, susijusią su konkrečiais mokesčiais ir sankcijomis, kurie gali sudaryti kitas ES biudžeto pajamas (ETIAS mokestis, e. prekybos tvarkymo mokestis, baudos automobilių gamintojams už išmetamą CO₂ kiekį), ir buvo apie šią padėtį informuota. Kai kurios valstybės narės pareiškė esančios suinteresuotos išnagrinėti galimą mokesčių ir sankcijų poveikį ES biudžeto pajamoms.

III. REKOMENDACIJOS

Kalbant apie dabartinės nuosavų išteklių sistemos veikimo vertinimą, pakartota, kad valstybių narių nuomone, ji apskritai veikia gerai ir suteikia teisėtų ir reguliarių pajamų, leidžiančių stabiliai finansuoti ES biudžetą, tačiau kartu buvo nustatyta galimų pokyčių, kuriais būtų galima padėti supaprastinti sistemą, užtikrinti jos skaidrumą ir nuspėjamumą.

Komisijos prašoma nuodugniai išnagrinėti pateiktus pasiūlymus ir nustatyti probleminius klausimus, kad juos būtų galima įtraukti į galimus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų¹.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad reikėtų apsvarstyti greitai įgyvendinamus techninius reglamento dėl nuosavų išteklių teikimo pakeitimus, tokius kaip plastiko kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių koregavimo nukėlimą į kitų metų kovo mėn.; galimybė iš anksto sumokėti plastiko kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių mėnesinį įnašą turėtų būti suderinta su PVM ir BNP pagrįstais nuosavais ištekliais, o riba, kurios neviršijus atsisakoma atgauti delspinigių sumas, turėtų būti suderinta visų nuosavų išteklių atžvilgiu.

Kiti nustatyti klausimai, kuriuos reikia toliau nagrinėti, yra: galimybė Komisijai naudoti statistinį metodą siekiant kiekybiškai įvertinti valstybėms narėms priskirtinus tradicinių nuosavų išteklių nuostolius ir sąlygos, kuriomis tas metodas turi būti naudojamas; Komisijos sprendimu užbaigiamos vienos bendros peržiūros procedūros, kuria reglamentuojami Komisijos ir valstybių narių ginčai, nustatymas ir nuostatų dėl neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekio apskaičiavimo metodo perkėlimas iš Komisijos įgyvendinimo akto į reglamentą dėl nuosavų išteklių teikimo arba nagrinėjimo procedūros taikymas.

¹ Šie pasiūlymai dėl pakeitimų yra išdėstyti dok. WK 34/2025 ADD 1. Pirmininkaujančios valstybės narės klausimynas dėl dabartinės nuosavų išteklių sistemos tobulinimo. Pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas, grindžiamas valstybių narių atsakymais.

Pirmininkaujanti valstybė narė prašo Komisijos taip pat spręsti kai kuriuos konkrečius klausimus. Visų pirma tai: galimybės atnaujinti įšaldytą svertinio tarifo vidurkį, taikomą PVM pagrįstiems ištekliams, siekiant užtikrinti, kad PVM pagrįsti įnašai į ES biudžetą būtų tikslesni ir teisingesni; plastiko kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių apskaičiavimo metodikos tobulinimas, siekiant duomenų palyginamumo bei patikimumo ir nesukuriant papildomos administracinės naštos; taip pat probleminiai klausimai, susiję su tradiciniais nuosavais ištekliais, pvz., delspinigių skaičiavimo pradžios datos nustatymas; taip pat paskatų valstybėms narėms vykdyti muitinės patikrinimus ir kontrolę stoka.

Nuosavų išteklių sistemos supaprastinimo kontekste reikėtų priminti, kad lygiagretus kelių reglamentų dėl nuosavų išteklių teikimo taikymas turėtų būti tik laikinas ir tokie teisės aktai turėtų būti kuo greičiau sujungti į vieną reglamentą.

Kalbant apie pakoreguotą naujos kartos nuosavų išteklių dokumentų rinkinį, Europos Komisijos pasiūlymai buvo dar kartą išnagrinėti ir aptarti, kaip paaiškinta II skirsnyje, tačiau **tebėra esminių vertinimo skirtumų** ir nebuvo įmanoma iš esmės suderinti pozicijų. Diskusijas stabdė naujausių finansinių duomenų trūkumas.

Tačiau **reikėtų pažymėti, kad daugelis valstybių narių teigiamai įvertino pasiūlymą dėl PADKM pagrįstų nuosavų išteklių**. Šiuo atžvilgiu patartina, kad Europos Komisija derybų pradžioje ir ne vėliau kaip iki 2025 m. pabaigos parengtų **PADKM taikymo srities išplėtimo finansinę analizę**, apimančią įvairias finansines galimybes, priklausomai nuo šio mechanizmo išplėtimo į naujus sektorius masto.

Kalbant apie pasiūlymą dėl ATLPS, nepaisant grupės valstybių narių pritarimo, kelios valstybės narės pareiškė susirūpinimą dėl to, kad sistemos regresyvumas gali išaugti, o ES energetikos ir klimato politikai gali būti padarytas neigiamas poveikis, nes valstybės narės prarastų dalį išteklių, reikalingų šiai politikai įgyvendinti.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad ATLPS grindžiamam pasiūlymui iššūkių kelia tikslinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas ir ATLPS būdingas kainų nepastovumas, o tai kenkia ES finansavimo nuspėjamumui ir stabilumui. Taip pat tikėtina, kad ATLPS išplėtimas įtraukiant tokius sektorius, kaip pastatų ir kelių transporto sektoriai, neproporcingai paveiks mažas pajamas gaunančius namų ūkius ir MVĮ. Tai paaštrina paskirstymo iššūkius, visų pirma dėl to, kad turimų lėšų apimtis ir trukmė tebėra ribotos. Atsižvelgiant į didėjančią pasaulinę konkurenciją, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas užtikrinimui, kad kuriant naujus pajamų šaltinius nebūtų neproporcingai paveikti vidaus ekonominės veiklos vykdytojai, o veikiau būtų siekiama užtikrinti subalansuotą ir teisingą subjektų, veikiančių bendrojoje rinkoje ir gaunančių iš jos naudos, įskaitant išorės subjektus, indėlį.

Atsižvelgdama į diskusijų rezultatus, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad **siūlomo dokumentų rinkinio pakeitimai yra būtini**. Visų pirma, svarbu, kad ES nuosavų išteklių sistema ES piliečiams ir įmonėms užkrautų kuo mažesnę naštą ir nekenktų ES ekonomikos konkurencinei padėčiai. Tie, kurie gauna naudos iš bendrosios rinkos, įskaitant užsienio subjektus / platformas ir tarptautines įmones (ypač skaitmenines), turėtų sąžiningai prisidėti prie jos finansavimo.

Kad būtų pasiektas susitarimas ir kompromisas, pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, būsimi pasiūlymai neturėtų paaštrinti ES biudžeto finansavimo sistemos regresyvumo problemos ir, vadovaujantis Sutartimi, juose turėtų būti labiau atsižvelgiama į atskirų valstybių narių pajėgumą prisidėti prie nuosavų išteklių sistemos, taip pat neturtingesnėms valstybėms narėms turėtų būti ištaisyti dabartinės nuosavų išteklių sistemos regresiniai elementai. Nepakankamas dėmesys regresyvumo problemai galėtų būti viena iš pagrindinių kliūčių siekiant būsimo susitarimo dėl ES biudžeto finansavimo, nors, kaip nurodyta prie 2020 m. gruodžio mėn. Tarpinstitucinio susitarimo pridėtose veiksmų gairėse, „[t]aip pat pageidautina sušvelninti valstybėms narėms nustatytų BNP pagrįstų nuosavų išteklių padidėjimą“.

Todėl pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad Komisija ir Taryba galiausiai turėtų tęsti darbą, susijusį su kitomis ES biudžeto pajamomis (pavyzdžiui, mokesčiais ir sankcijomis), nedarant poveikio sektorinėms diskusijoms ir pagal SESV 311 straipsnį nuosaviems ištekliams suteiktam vaidmeniui. Nepaisant skirtingo nustatytų ar planuojamų nustatyti kitų rūšių pajamų, pvz., iš rinkliavų, mokesčių, baudų ar kitų šaltinių, finansinio poveikio, jų bendras poveikis galėtų būti reikšmingas ES politikos finansavimui po 2027 m. Patartina, kad Europos Komisija **kuo greičiau, bet ne vėliau kaip iki 2025 m. pabaigos parengtų išsamią informaciją apie esamas ir planuojamas kitas ES biudžeto pajamų rūšis ir jų finansinio poveikio prognozes.**

IV. IŠVADA

Atsižvelgdama į 2025 m. sausio–birželio mėn. Nuosavų išteklių darbo grupės atliktą darbą, susijusį su dabartine nuosavų išteklių sistema ir jos būsima forma, pirmininkaujanti valstybė narė prašo valstybių narių susipažinti su Lenkijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga ir pirmiau nurodytomis rekomendacijomis.
